

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

Student: Lucie ŠAFRÁNKOVÁ

Obor: ČJ - RJ

**Název práce v českém jazyce: Sexuální zneužívání, jeho zobrazení v LPDM
a potenciální využití ve školní praxi**

**Název práce v anglickém jazyce: Sexual abuse, its depictions in literature for
child and young adults and its potential to
use it in school**

Vedoucí práce: Mgr. Štěpánka Klumparová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Ondřej Hausenblas

Odvaha a ušlechtilý cíl diplomantky pomáhat učitelům při prevenci sexuálního zneužívání je chvályhodný. Poučila se v pramenech, aby se uměla při práci s problematikou a textem dobře orientovat. Uchazečka by však měla sama poznat, kde přejímá tvrzení nekriticky a u obhajoby to vysvětlit.

Ve vymezení pojmu zneužívání opomíjí i jiná než sexuální. V krásné literatuře mají tradici. Souvislost by mohli čtenáři také zjistit, a navíc to je významné pro učitele.

V obecné části práce převažuje zprvu aspekt mravně-výchovný a praktický, ale jsme v LPDM, v oblasti literární výchovy a čtenářství. Schází zde shrnující obecnější pojednání o tom, jak je problematika této ožehavé oblasti života ve zvolených textech zpracována umělecky. V analýzách dvou knih sice podrobně popisuje prostředky, kterými je možné téma podávat, ale u obhajoby může uchazečka o tom podat zobecnění poznatků (četla i další díla).

Uchazečka věnovala v přípravě na hodinu čas například na zkoumání a poznávání významu barev v komiksu, tedy na spisovatelské řemeslo, ale to je cíl odvádějící pozornost od základního poslání. Avšak v reflexi hodiny se žáky si umí všimnout jak problematiky obsahové (SZ), tak umělecké stránky textu. Struktura DP tedy je poněkud méně soudržná.

V rozborech textů se diplomantce promíchávají pohled literárně-odborný a pohled psychologizující: např. analyzuje postavu Heleny, jako by to byla opravdu lidská osoba. To, že umělecký text je na hraně mezi fikcí a dokumentem, neznamena, že i podání v DP má takto lavírovat.

Analýzy knížek jakožto přípravné studie o SZ jako jevu psychologickém a sociálním měla diplomantka zpracovat nakonec stručněji, poté, co jí jejich sepsání pomohlo k chápání literárních textů a k přípravě hodin..

V záplavě analytických postřehů diplomantce jako by uniklo, že druhá z knih vlastně

není o zneužívání, Je v ní jen případ násilného opilce, a „zneužitím“ je tu jednorázové násilné obtěžování nezletilé. Diplomantka správně rozpoznala a označila, že zuřivý opilec to dělá jen situačně. Pak je ovšem těžké dávat obě knihy do spojitosti pro účely školní literární výchovy i pro prevenci SZ. Jakou vidí diplomantka souvislost z hlediska práce a výsledků žáků?

DPT provedla diplomantka stručně a výstižně. Měla však zkusit vystihnout v NM význam knihy o něco specifikovaněji, aby více pomáhala výběru aktivit do hodiny. Některé „zábavné“ aktivity by se ukázaly jako zbytečné (palindromy), jiné hypertrofují (Maslovova pyramida).

Diplomantka velmi důkladně promyslela a připravila program vyučovacích jednotek s vybranými texty (úryvky). Snaží se o konstruktivistickou stavbu hodiny, nachystala úkoly a pracovní listy, a zdá se, že žáci je zpracovali s porozuměním (bohužel nevíme, jak dopadly výsledky v celé třídě). Úkoly pro žáky míří k podstatným prvkům významu.

Autorka měla lépe provést korekturu, včetně titulu práce v angličtině, ale také po sobě číst některá vyjádření, např. název kapitoly „1.7 Sexuální zneužívání jako součást školního vzdělávacího programu“.

Autorka z knih popularizačních možná přejala i novinářský styl vyjadřování, ten však do odborného stylu DP nepatří. Opakovaně klade „publisticky“ otázku, např.

„Pohádka o zlobivé kryse. Je snad něco, co čtenáře po obdržení knihy zaujme dříve než její název? ...“, nebo „Nalijme si čistého vína a řekněme si, kolik procent žáků středních škol nikdy neřeklo slova jako mrcha... vždyť postavy, které v knize využívají tento jazyk...“

Doporučoval bych diplomantce, aby se pro svou školní praxi naučila skloňovat cizí ženská příjmení – pro českou syntax a pro porozumění větě jsou koncovky zásadní. Nositelky příjmení patrně nebudou českou DP číst, aby se divily, že se jejich jména objevují v nezvyklé podobě. Manýry dnešních nepoučených novinářů by se v DP neměly přejímat.

Musíme tolerovat jistou učitelskou nezkušenost absolvující studentky – některé aktivity jsou velmi složité a málo propojené s cíli hodiny a jen velmi obecně souvisejí se smyslem textů. Je cenné, že zkusila hodiny provést, nebo je aspoň svěřila učiteli, a že zkusila, jak budou s textem a tématem pracovat mladší i starší čtenáři.

V závěrech DP uchazečka vyhodnocuje úspěšnost hodin, ale dosud shrnuje poznatky o práci žáků velmi povšechně. Bude se teprve učit, jak vyhodnocovat účinnost výuky podle toho, co skutečně který žák provedl.

Doporučuji DP k obhajobě a navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

V Praze dne 10. 8. 2019.

**Ondřej Hausenblas
Podpis**